

Liite Vammaisneuvosto 21.11.2023 § 67

Omaishoidontuki ja henkilökohtainen apu

Mikkelin kaupungin vammaisneuvosto 21.11.2023

Palvelupäällikkö Greta Jauhijärvi

Johtava sosiaalityöntekijä Nina Lukkarinen

Omaishoidontuki

- Omaishoito on elämäntilanne, jossa sairaus vammaisuus tai muu erityisen tuen tarve, auttaminen tai tekeminen sovitaan eri tavoin perheen elämään
- Hoidettava ja hoitaja
- Laki omaishoidontuesta
- Tukee kotona-asumista
- Hoidettavalla heikentynyt toimintakyky sairauden tai vamman vuoksi
- Hoidettava tarvitsee säännöllistä hoitoa ja huolenpitoa, valvontaa, ohjausta ja tukemista
- Koostuu palkkiosta ja yksilöllisesti suunnitelluista palveluista
- Palkkion suuruus määräytyy hoidon sitovuuden ja vaativuuden perusteella
- Määrärahasidonnainen

Omaishoidontuki

- Kokonaiskoordinaatio ollut vuoden 2023 aikana ikääntyneiden palvelujen toimialalla. Vuonna 2024 vastuu omaishoidontuesta hajaantuu palvelualueille
- Eri lakanneiden organisaatioiden alueilla ollut vielä erilaisia käytäntöjä ratkaisutoiminnassa: osassa alueita vammaispalveluista käsin ei ole hoidettu omaishoidon asioita, osassa on. Jokaisella alueella omaishoidontuki on kuitenkin voinut olla osana vammaisen henkilön palvelujen kokonaisuutta
- Hyvinvointialueelle hyväksytty omaishoidon käsikirja, jossa määritelty omaishoidontuen kriteereitä ja käytänteitä
- On mahdollista, että omaishoidontuen saajien määrä on vähentynyt jonkin verran?
- Vuonna 2024 omaishoidontuki ratkaistaan vammaisten henkilöiden osalta vammaispalveluissa koko hyvinvointialueella

Henkilökohtainen apu

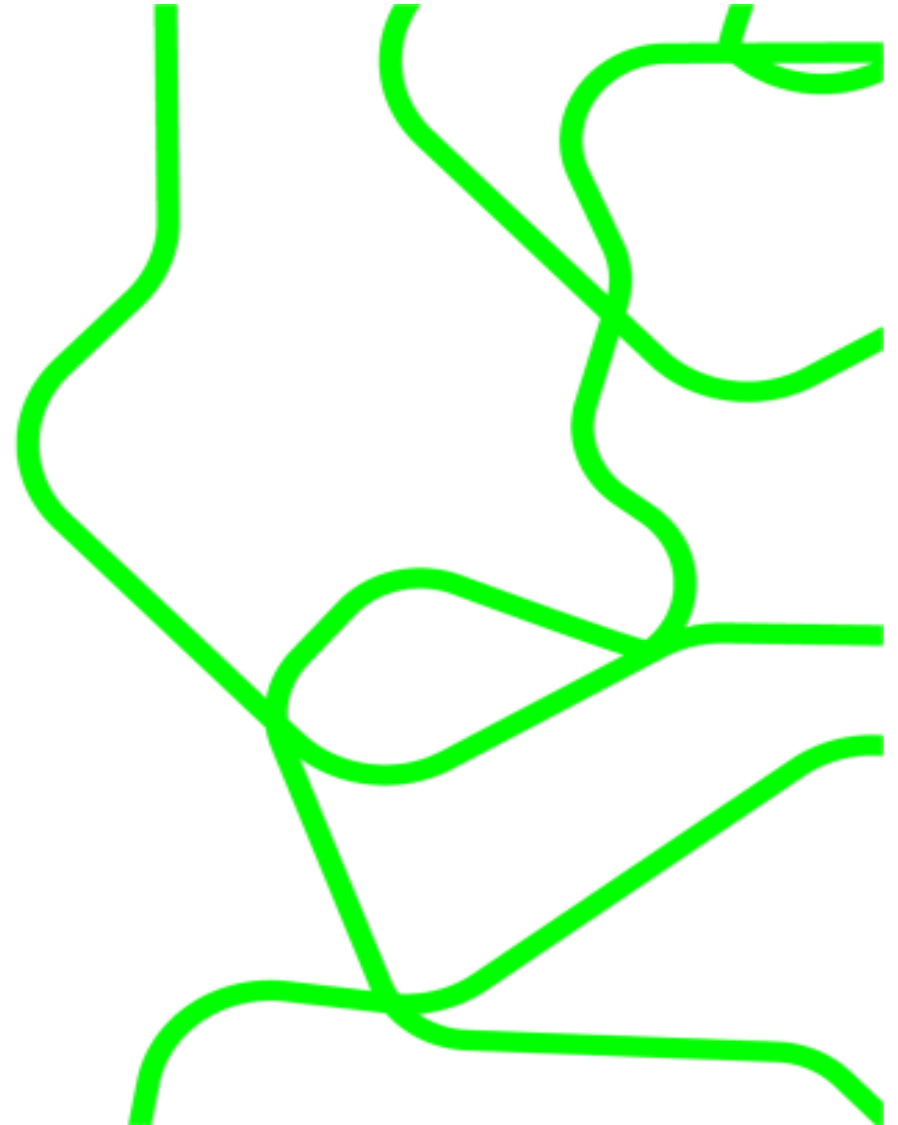
- Vammaispalvelulain mukainen sosiaalipalvelu, sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin nähden toissijainen palvelu
- Subjekttiivinen oikeus vaikeavammaisille, jotka täyttävät henkilökohtaisen avun saamisen edellytykset (ikärajaus, voimavararajaus)
- Välttämätöntä apua niissä tavanomaiseen elämään liittyvissä toiminnaissa, jotka henkilö tekisi itse, mutta ei niistä vammansa tai sairautensa vuoksi kokonaan tai osittain itse selviä
- Ei ole hoivaa, hoitoa eikä valvontaa (vrt. omaishoidontuki)

Henkilökohtaisen avun käyttö Etelä-Savon hyvinvointialueella

- Henkilökohtaisen avun käyttö valtakunnallisesti tarkasteltuna runsasta
- Käytössä kaikki henkilökohtaisen avun tuottamistavat
- Hyvinvointialueella olemassa Henkilökohtaisen avun keskus (työnantajamallisen henkilökohtaisen avun tuki ja oma palvelutoiminta)

Käyttöä kuvaavat /hk-apu

Vammaisten palvelut ×		Palvelujen käyttö ×		Koko maa	Etelä-Savo
Näytetään 3 Indikaattoria					
🚩 3434	Henkilökohtaisen avun 0 - 17-vuotiaita asiakkaita vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut / 100 000 vastaavan ikäistä	2022	123,7	454,2	
🚩 3435	Henkilökohtaisen avun 18 - 64-vuotiaita asiakkaita vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut / 100 000 vastaavan ikäistä	2022	540,6	1 007,2	
🚩 3436	Henkilökohtaisen avun 65 vuotta täyttäneitä asiakkaita vuoden aikana, kunnan kustantamat palvelut 100 000 vastaavan ikäistä kohden	2022	865,2	1 384,0	

HV -alueen palvelutuotantosunnitelma

Tavoitteet henkilökohtaisen avun osalta:

Vähentää henkilökohtaisen avun kustannuksia:

vuonna 2023 200 000 euroa

vuonna 2024 500 000 euroa

vuonna 2025 2 milj. euroa

Palvelutuotantosunnitelma: Henkilökohtaista apua enemmän omaksi toiminnaksi, työnantajamallin tuki omaksi toiminnaksi

Muita toimenpiteitä: Henkilökohtaisen avun kartoitusjakso yhdessä asiakkaan kanssa (avun tarpeen tuntimäärä, järjestämistapa, avun tarve eri vuorokaudenaikoina ja viikompäivinä), henkilökohtaisen avun käsikirjan laatiminen

Henkilökohtaisen tuen muuttaminen omaishoidontueksi

- Vaikeavammaisen henkilön palveluja suunnitellaan säännöllisissä neuvotteluissa joiden pohjalta kirjataan palvelutarpeen arvionti tai palvelusuunnitelma
- Palvelusuunnitelman sisältämistä palveluista tehdään palveluita koskevat päätökset joko toistaiseksi tai määräajaksi
- Toistaiseksi voimassa olevan päätöksen muuttamisessa otettava huomioon hallintolain mukainen luottamuksensuojaperiaate
- Viranhaltijalla tulee olla vahva näyttö siitä, että aikaisempi palvelu ei sovellu asiakkaan palvelutarpeeseen
- Asiakkaan oikeusturvakeinot: oikaisuvaatimus, muutoksenhaku hallinto-oikeudesta

Henkilökohtaisen avustajan kuluja korvaamisen maksuviiveet?